



RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 59.890/VR
van 30 september 2016

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B en het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E’

Op 20 juli 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 6 september 2016,^(*) verlengd tot 23 september 2016,^(**) en nogmaals verlengd tot 5 oktober 2016, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B en het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E’.

Het ontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 20 september 2016. De verenigde kamers waren samengesteld uit Pierre LIÉNARDY, kamervoorzitter, voorzitter, Jo BAERT, kamervoorzitter, Martine BAGUET, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Bernard BLERO en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Sébastien VAN DROOGHENBROECK, assessoren, en Colette GIGOT en Greet VERBERCKMOES, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Yves CHAUFFOUREAUX, eerste auditeur, en Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 september 2016.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

^(**) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Zoals in het opschrift ervan wordt aangegeven, strekt het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 ‘betreffende het rijbewijs’, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 ‘betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B’ en van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 ‘betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E’.

In het koninklijk besluit van 23 maart 1998 en in het koninklijk besluit van 4 mei 2007 wordt bepaald dat kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn en kandidaten met een gehoorhandicap zich kunnen laten bijstaan door een tolk of een doventolk (artikelen 2, 3 en 10 van het ontwerp). De retributie voor het praktisch examen voor het rijbewijs voor voertuigen van categorie B wordt verhoogd en er wordt voorzien in een indexering van de retributies voor de examens (artikel 4). De beoordeling van het theoretisch examen en de inhoud van het praktisch examen voor het rijbewijs voor voertuigen van categorie B wordt gewijzigd (artikelen 5 en 6). Ook wordt de inhoud van een aantal rijgeschiktheidsattesten gewijzigd (artikel 7).

In het koninklijk besluit van 10 juli 2006 wordt artikel 5/1 vervangen om de wachttijd van drie jaar voor het bekomen van een nieuw voorlopig rijbewijs af te schaffen (artikel 8) en wordt artikel 9 hieraan aangepast (artikel 9).

Ten slotte wordt de inwerkingtreding van het te nemen besluit geregeld (artikel 11).

Het te nemen besluit voorziet in de omzetting van richtlijn 2015/653/EU van de Commissie van 24 april 2015 ‘tot wijziging van richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs’ (artikel 1).

BEVOEGDHEID

3. Naar aanleiding van de Zesde Staatshervorming zijn de gewesten wat het verkeersveiligheidsbeleid betreft bevoegd geworden voor:

“de reglementering inzake de scholing en examens betreffende de kennis en de vaardigheid die nodig zijn voor het besturen van voertuigen van elke categorie, met inbegrip van de organisatie en erkenningsvoorwaarden van rijsscholen en examencentra en met inbegrip van het toezicht op de rijgeschiktheid van de bestuurders en de kandidaat-bestuurders die lijden aan een vermindering van hun functionele vaardigheden, met uitzondering van de federale bevoegdheid inzake het bepalen van de kennis en de

vaardigheden die nodig zijn voor het besturen van voertuigen, met dien verstande dat de inwoners van een gewest vrij zijn om een rijkschool te kiezen die, of examens af te leggen in een centrum dat in een ander gewest is gelegen en met dien verstande dat een in een bepaald gewest erkende rijkschool eveneens in de andere gewesten werkzaam mag zijn.”¹

In de parlementaire voorbereiding van wat de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ is geworden, wordt omtrent de draagwijdte van die bevoegdheidsoverdracht het volgende uiteengezet:

“8. Overheveling van de rijopleiding, de rij scholen en de examencentra naar de gewesten

Deze overdracht volgt de logica van het voorstel van bijzondere wet ‘houdende institutionele maatregelen’ dat eerder in de Senaat werd ingediend (*Parl.St.*, Senaat, zitting 2007-2008, nr. 4-602/1) en waarover de Raad van State een advies heeft uitgebracht op 10 april 2008 (advies nr. 44.234/AV). In tegenstelling tot het voornoemde voorstel voorziet het huidige voorstel echter in de overdracht van de rijopleiding, de rij scholen en de examencentra naar de gewesten, en niet naar de gemeenschappen, overeenkomstig het Institutioneel Akkoord voor de Zesde Staatshervorming van 11 oktober 2011.

Dit voorstel van bijzondere wet voorziet dan ook in de toewijzing van de bevoegdheid met betrekking tot de reglementering inzake de scholing en examens met het oog op het verkrijgen van het rijbewijs, met inbegrip van de organisatie en erkenningsvoorwaarden van rij scholen en examencentra, aan de gewesten. Zo kan elke gewest, binnen het Europees regelgevend kader, een optimaal verkeersveiligheidsbeleid voeren.

Artikel 23 van de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer bepaalt dat het Belgisch rijbewijs wordt afgegeven indien de verzoeker voldoet aan bepaalde voorwaarden, waaronder geslaagd zijn voor een theoretisch en praktisch examen. Artikel 23 bepaalt eveneens dat de Koning de nadere regels voor het onderricht bepaalt, dat wordt gevolgd ter voorbereiding op het examen. Het is deze laatste bevoegdheid die hier wordt bedoeld. Het bepalen van de kennis en de vaardigheden die nodig zijn voor het besturen van voertuigen blijft dus een federale bevoegdheid. Daarentegen wordt de wijze waarop deze kennis en vaardigheden worden verworven en nagegaan een gewestbevoegdheid.

De bevoegdheid met betrekking tot het rijbewijs zelf blijft een federale bevoegdheid.

In het kader van de bevoegdheidsoverdracht:

- mag een rijkschool die erkend is in een gewest eveneens in de andere gewesten werkzaam zijn;
- doet de regionalisering van de rijopleiding geen afbreuk aan de initiatieven voor rijbewijslessen op school;
- kan elke burger een rijopleiding in een rijkschool van het gewest van zijn keuze volgen, ongeacht zijn verblijfplaats;
- kan elke burger zijn examen in een examencentrum van het gewest van zijn keuze afleggen, ongeacht zijn verblijfplaats.

¹ Artikel 6, § 1, XII, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, ingevoegd bij artikel 25 van de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’.

Het spreekt voor zich dat wanneer specifieke bevoegdheden met betrekking tot de scholing, de examens en de rij scholen aan de gewesten worden overgedragen, de overige aspecten met betrekking tot de voorwaarden voor het uitkeren van een rijbewijs en voor het besturen van voertuigen tot de residuaire bevoegdheid van de federale overheid blijven horen.

Het voorlopig rijbewijs, het rijbewijs met punten en de regels inzake verval blijven tot de federale bevoegdheid behoren.

Wat betreft artikel 23, § 1, 2° en 4°, van de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, heeft de aan de gewesten over te dragen bevoegdheid betrekking op datgene wat deze bepalingen opdragen aan de Koning.

Deze bepalingen stellen als voorwaarde voor het Belgisch rijbewijs:

‘2° geslaagd zijn voor een door de Koning in te richten praktisch examen betreffende de kennis en vaardigheid die nodig zijn voor het besturen van voertuigen van elke categorie, waarvoor het rijbewijs wordt aangevraagd. De Koning bepaalt de nadere regelen inzake scholing; (...)

4° geslaagd zijn voor een door de Koning in te richten examen over de kennis van de wetten en reglementen, het gedrag ter voorkoming van ongevallen, de voornaamste begrippen van mechaniek, alsook de eerste hulp bij ongevallen, betreffende het gebruik van de voertuigen van de categorie waarvoor het rijbewijs wordt aangevraagd; de Koning bepaalt de nadere regelen inzake het onderricht.’

Onder de gewestbevoegdheid ressorteert voortaan ook artikel 23*bis* van dezelfde gecoördineerde wetten. Deze bepaling is thans echter nog niet in werking getreden, en heeft betrekking op het volgen van lessen in het kader van het nog niet in werking getreden rijbewijs met punten (‘Art. 23*bis*. De houder van een Belgisch rijbewijs volgt lessen bij een centrum voor voortgezette rijopleiding volgens de nadere regels en in de gevallen door de Koning bepaald. Deze lessen beogen met name de bestuurders aan te zetten tot een niet-agressief en preventief rijgedrag en tot een betere controle van het voertuig, zodat ze geen gevaarlijke situaties creëren; ze moeten gevolgd worden in een centrum voor voortgezette rijopleiding, dat beantwoordt aan door de Koning bepaalde voorwaarden.’).

Aangezien aldus verduidelijkt wordt dat de federale overheid bevoegd blijft om ‘de kennis en de vaardigheden te bepalen die nodig zijn voor het besturen’, staat vast dat artikel 23, § 1, 1°, en artikel 38, § 3, (die als voorwaarde bepalen dat bepaalde verklaringen, onderzoeken en examens dienen te worden afgelegd in het kader van verval van recht tot sturen), en artikel 23, § 1, 3°, van dezelfde gecoördineerde wetten (geneeskundig onderzoek) onder de federale bevoegdheid blijven.

Artikel 23, § 2, van de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer regelt de gevallen van vrijstelling van examens. Artikel 23, § 2, luidt als volgt:

‘Art. 23. § 2. Van de examens, bedoeld bij § 1, 2°, 3° en 4°, is vrijgesteld de verzoeker die overlegt:

1° ofwel een geldig nationaal buitenlands rijbewijs dat is afgegeven overeenkomstig de voorwaarden die inzake internationaal wegverkeer van toepassing zijn of waarvan de geldigheid is erkend krachtens door de Koning afgesloten akkoorden; de Koning kan deze vrijstelling afhankelijk maken van voorwaarden inzake het verblijf van de verzoeker in de Staat die het rijbewijs heeft aangegeven;

2° ofwel een getuigschrift dat is afgegeven door een overheidsorgaan dat door de Koning is aangewezen en waarin bevestigd wordt dat hij geslaagd is voor een gelijkwaardig geoordeeld examen.’

Binnen dit artikel dient een onderscheid te worden gemaakt. De vrijstelling voor de houders van buitenlandse rijbewijzen (artikel 23, § 2, 1°) hangt samen met de federale bevoegdheid inzake het rijbewijs, en blijft dus federaal.

De vrijstelling voor de houders van een getuigschrift na een gelijkwaardig geoordeeld examen (artikel 23, § 2, 2°) hangt samen met de bevoegdheid voor de scholing en de examens die, op grond van artikel 25 van dit voorstel van bijzondere wet, aan de gewesten toekomt (artikel 6, § 1, XII, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

De vrijstellingen bedoeld in de artikelen 27 tot 29 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs zijn gelinkt aan de federale bevoegdheid inzake het rijbewijs en blijven een federale bevoegdheid.

Ten slotte moet worden verduidelijkt dat met de termen ‘de organisatie en erkenningsvoorwaarden van rij scholen’ in de nieuw voorgestelde bepaling de regels worden bedoeld die de Koning op heden vaststelt zoals voorzien in artikel 23, § 3, van de voormelde wet : ‘§ 3. De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan de scholen voor het besturen van motorvoertuigen moeten voldoen met het oog op het vervullen van de taken die Hij vaststelt.’²

In de parlementaire voorbereiding wordt eveneens het volgende uiteengezet:

“Dit voorstel van bijzondere wet voorziet in de overheveling van de bevoegdheden van het Belgisch Instituut voor de verkeersveiligheid naar de gewesten.

Het Belgisch Instituut voor de verkeersveiligheid is een vereniging zonder winstoogmerk, die verschillende activiteiten uitoefent:

(...)

- bijstand aan personen via het Centrum voor Rijgeschiktheid (fysieke bekwaamheid om een motorvoertuig te besturen (CARA)³, aanpassing van voertuigen voor personen met een handicap, examen voor bestuurders die vervallen verklaard zijn van het recht tot sturen, *Driver Improvement* in het kader van alternatieve straffen, enz.);

(...)

De gewesten zullen bovendien over de bevoegdheid beschikken om de rijgeschiktheid van de bestuurders of de kandidaat-bestuurders die lijden aan een vermindering van hun functionele vaardigheden te beoordelen (CARA). Dit voorstel van bijzondere wet voorziet immers in de overdracht naar de gewesten van de rijopleiding, de rij scholen en de examencentra (*cf. infra*).⁴

In het licht hiervan moet, wat de artikelen 7 en 8 van het ontwerp betreft, het volgende worden opgemerkt.

² *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 145-148.

³ *Voetnoot 1 op blz. 140 van het parlementair stuk*: Zie ministerieel besluit van 27 maart 1998 ter uitvoering van artikel 45 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs : het BIVV (departement CARA) is belast met de beoordeling van de rijgeschiktheid van de bestuurders of de kandidaat-bestuurders die lijden aan een vermindering van hun functionele vaardigheden.

⁴ *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 140-141.

A. Het wijzigen van de rijgeschiktheidsattesten bepaald in de punten VII, VIII, X, XI en XII⁵ van bijlage 6 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 (artikel 7 van het ontwerp)

4. Artikel 7 van het ontwerp strekt ertoe de punten VII, VIII, X, XI en XII van bijlage 6 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 te vervangen. Die punten regelen het rijgeschiktheidsattest voor de kandida(a)t(e) voor het rijbewijs van groep 1 (punt VII), het rijgeschiktheidsattest voor de kandida(a)t(e) voor een rijbewijs van groep 1 toegekend door een oogarts (punt VIII), het “oogonderzoek – kandidaat voor het rijbewijs van groep 2” (punt X), het rijgeschiktheidsattest voor de kandida(a)t(e) voor het rijbewijs van groep 2 (punt XI) en het rijgeschiktheidsattest afgeleverd door de geneesheer van het centrum bedoeld in artikel 45 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs aan de kandida(a)t(e) voor het rijbewijs van groep 1 (C.A.R.A.) (punt XII).

4.1. Uit de voormelde parlementaire voorbereiding van wat de bijzondere wet van 6 januari 2014 is geworden, blijkt dat de in artikel 6, § 1, XII, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ vermelde federale bevoegdheid “inzake het bepalen van de kennis en de vaardigheden die nodig zijn voor het besturen van voertuigen” het in artikel 23, § 1, 3°, van de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 ‘betreffende de politie over het wegverkeer’ (hierna: de wegverkeerswet) geregelde geneeskundig onderzoek omvat. Dat artikel bepaalt:

“Het Belgisch rijbewijs wordt afgegeven indien de verzoeker aan de volgende voorwaarden voldoet:

(...)

3° een verklaring hebben ondertekend waarin bevestigd wordt dat hij niet lijdt aan een van de lichaamsgebreken bepaald door de Koning. De Koning kan deze verklaring aanvullen met of vervangen door de verplichting om zich aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen.”

Aan die bepaling wordt uitvoering gegeven door afdeling VI (“Geneeskundig onderzoek”) van hoofdstuk V (“Examens”) van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 en door bijlage 6 (“Minimumnormen en attesten inzake de lichamelijke en geestelijke geschiktheid voor het besturen van een motorvoertuig”) bij dat koninklijk besluit.

In zoverre de in bijlage 6 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 opgenomen rijgeschiktheidsattesten betrekking hebben op het geneeskundig onderzoek, wordt ermee een aangelegenheid geregeld die, behoudens wat hieronder wordt opgemerkt, tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.

4.2.1. Luidens artikel 6, § 1, XII, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gewesten bevoegd inzake “het toezicht op de rijgeschiktheid van de bestuurders en de kandidaat-bestuurders die lijden aan een vermindering van hun functionele vaardigheden”.

Dat toezicht wordt thans geregeld in artikel 45 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998. Die bepaling luidt:

⁵ Zie dienaangaande opmerking 16.

“Indien de geneesheer bedoeld in de artikelen 41, § 2 en 44, §§ 1 en 4 een vermindering van de functionele vaardigheden van een kandidaat of van een bestuurder vaststelt tengevolge van een aantasting van het musculo-skele[t]aal systeem, van een aandoening van het centraal of het perifeer zenuwstelsel of van elke andere aandoening waardoor een beperking ontstaat van zijn motorische controle, zijn waarnemingen of zijn gedrag en beoordelingsvermogen, verwijst hij de aanvrager door naar een centrum (...) belast met bepalen van de rijgeschiktheid van de bestuurders alsook de eventuele aanpassingen die aan het voertuig moeten aangebracht worden en, in voorkomend geval, de voorwaarden of de beperkingen aan het gebruik van het rijbewijs.

De geneesheer van het centrum maakt het attest op bepaald in bijlage 6, XII wanneer het gaat om een kandidaat bedoeld in artikel 41, § 1; hij deelt zijn conclusies mee aan de geneesheer bedoeld in artikel 44, §§ 1 of 4 als het gaat om een kandidaat bedoeld in de artikelen 42 en 43.”

Uit die bepaling blijkt dat het in punt XII van bijlage 6 bij dat besluit geregelde rijgeschiktheidsattest betrekking heeft op bestuurders en de kandidaat-bestuurders *die lijden aan een vermindering van hun functionele vaardigheden*, zodat het Vlaamse Gewest op grond van zijn bevoegdheid voor het toezicht op de rijgeschiktheid van die bestuurders en kandidaat-bestuurders de inhoud ervan mag regelen, met inbegrip van de codes die erop moeten worden vermeld.

4.2.2. Bij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden moeten de gewesten en de federale overheid evenwel het evenredigheidsbeginsel in acht nemen. Bij het regelen van het in punt XII van bijlage 6 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 bepaalde rijgeschiktheidsattest mag het Vlaams Gewest derhalve niet de federale bevoegdheid “inzake het bepalen van de kennis en de vaardigheden die nodig zijn voor het besturen van voertuigen” betreden of op onevenredige wijze hieraan afbreuk doen, door het uitoefenen van deze bevoegdheid onmogelijk of overdreven moeilijk te maken.

Door het bepalen van de codes op het in punt XII van bijlage 6 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 geregelde rijgeschiktheidsattest regelt het Vlaamse Gewest evenwel niet de codes op het rijbewijs zelf, zodat niet een aangelegenheid wordt betreden die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Bovendien zijn die codes een overname van hetgeen wordt bepaald in richtlijn 2015/653/EU, zodat kan worden aangenomen dat het uitoefenen van de bevoegdheden van de federale overheid niet overdreven moeilijk, laat staan onmogelijk, wordt gemaakt. Bij de omzetting van de richtlijn moet de federale overheid immers dezelfde codes in acht nemen.

4.3. Uit wat voorafgaat moet worden besloten dat enkel de in artikel 7, 5°, van het ontwerp geregelde aangelegenheid tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoort. Artikel 7, 1° tot 4°, van het ontwerp daarentegen regelt een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Die bepaling moet derhalve uit het ontwerp worden weggelaten.

B. De vervanging van artikel 5/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 (artikel 8 van het ontwerp)

5. Artikel 8 van het ontwerp sterkt ertoe artikel 5/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 te vervangen. Die bepaling luidt thans:

“§ 1. Na het verstrijken van de geldigheid van het voorlopig rijbewijs B, moet de kandidaat de scholing in een rijkschool voortzetten en moet hij, om zich aan te bieden voor het praktisch examen, zes uur praktische lessen in een rijkschool volgen.

De kandidaat kan echter, overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, een nieuw voorlopig rijbewijs B bekomen indien de geldigheid van het voorlopig rijbewijs B waarvan hij houder is geweest sinds meer dan drie jaar verstreken is.

§ 2. De houder van een geldig voorlopig rijbewijs B met begeleider kan, een enkele keer, overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, een voorlopig rijbewijs B zonder begeleider krijgen en omgekeerd. De scholing die gevolgd wordt onder dekking van het vorig voorlopig rijbewijs B wordt in aanmerking genomen voor het berekenen van de termijn voorgeschreven in artikel 8, eerste lid.”

Uit de nota aan de Vlaamse Regering blijkt dat met de ontworpen regeling vooral wordt beoogd om de wachttijd van drie jaar voor het bekomen van een nieuw voorlopig rijbewijs af te schaffen:

“Op dit moment voorziet de huidige regeling dat wanneer het voorlopig rijbewijs van een kandidaat vervalt, de kandidaat drie jaar in de onmogelijkheid is om een nieuw voorlopig rijbewijs aan te vragen. Dat betekent dat hij enkel met een erkende rijkschool verder kan oefenen en het examen afleggen.

Een afschaffing van deze wachttijd, geeft de kandidaat de mogelijkheid om tijdens zijn rijopleiding het aantal oefenkilometers te verhogen.

Kandidaten die houder zijn van een vervallen voorlopig rijbewijs kunnen hierdoor opnieuw een voorlopig rijbewijs met een geldigheid van achttien maanden (waarbij men zonder begeleider mag rijden) of zesendertig maanden (waarbij men enkel met begeleider mag rijden) verkrijgen, mits het volgen van zes uur rijles in een erkende rijkschool.

Met dit nieuw voorlopig rijbewijs zal de kandidaat verder kunnen oefenen op de openbare weg en zal hij het praktijkexamen ook kunnen afleggen zonder de rijkschool.”

5.1. Volgens de voormelde parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 6 januari 2014 blijft het voorlopig rijbewijs tot de federale bevoegdheid behoren.

In artikel 5/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 worden de voorwaarden bepaald voor het toekennen van het voorlopig rijbewijs, inzonderheid de voorwaarde dat na het verstrijken van de geldigheid van het voorlopig rijbewijs B, de kandidaat slechts na drie jaar een nieuw voorlopig rijbewijs B kan bekomen. De regeling van die voorwaarden is een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.

De vervanging van artikel 5/1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 strekt ertoe die voorwaarden te wijzigen. Niet alleen wordt de wachttijd van drie jaar om een nieuw voorlopig rijbewijs aan te vragen, afgeschaft (het ontworpen artikel 5/1, § 2, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006), tevens wordt het aantal keren dat een kandidaat een bepaald model

voorlopig rijbewijs kan verkrijgen, geregeld (het ontworpen artikel 5/1, §§ 1 en 3, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006). Het Vlaamse Gewest is hiertoe evenwel niet bevoegd.

Bijgevolg moet artikel 8 uit het ontwerp worden weggelaten.

5.2. Het staat het Vlaamse Gewest evenwel vrij om aan de federale overheid voor te stellen de voorwaarden voor de toekenning van het voorlopig rijbewijs te wijzigen in de door hem gewenste zin. Precies om die reden bepaalt artikel 6, § 4, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het volgende:

“Elke gewestregering kan wijzigingen aan de politieregels voor het wegverkeer voorstellen. De bevoegde federale overheid legt die ter overleg voor aan de regeringen van de drie gewesten. In geval van een consensus over die wijzigingen, neemt de Koning ze aan of dient Hij ze in de Kamer volksvertegenwoordigers.”

RECHTSGROND

6. De artikelen 2, 3, 5, 6, 9 en 10 van het ontwerp vinden rechtsgrond in artikel 23, § 1, 2° of 4°, van de wegverkeerswet waarbij de Koning (thans: de Vlaamse Regering) wordt gemachtigd om “het praktisch examen betreffende de kennis en vaardigheid die nodig zijn voor het besturen van voertuigen van elke categorie, waarvoor het rijbewijs wordt aangevraagd” in te richten, evenals “het examen over de kennis van de wetten en reglementen, het gedrag ter voorkoming van ongevallen, de voornaamste begrippen van mechaniek, alsook de eerste hulp bij ongevallen, betreffende het gebruik van de voertuigen van de categorie waarvoor het rijbewijs wordt aangevraagd”.

Artikel 4 van het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 27 van de wegverkeerswet dat bepaalt dat de Koning (thans: de Vlaamse Regering) het tarief bepaalt van de ten bate van de Staat of van de erkende instellingen te heffen retributies voor gehele of gedeeltelijke dekking van de bestuurs-, controle- en toezichtskosten.

Artikel 7, 5°, van het ontwerp vindt rechtsgrond in het hiervoor aangehaalde artikel 23, § 1, 3°, van de wegverkeerswet.

ALGEMENE OPMERKING

7. Uit de tekst van de artikelen 2, 3 en 10 van het ontwerp blijkt niet duidelijk door wie de kosten voor de beëdigde doventolk worden gedragen en of de vereiste dat “[d]e tolk geen betrekking mag uitoefenen in een erkende rijsschool of op welke wijze ook professioneel rijonderricht geven” zowel geldt voor de doventolk als voor de tolk voor de talen Frans, Duits of Engels. Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, antwoordde de gemachtigde:

“De kosten voor de beëdigde doventolk moeten, net als de kosten voor de andere tolken, door de kandidaat worden gedragen.

Om op dit vlak geen onduidelijkheid te creëren, kan de tekst van het ontwerp worden aangepast.

Ook de onverenigbaarheid met bepaalde functies heeft betrekking op zowel de beëdigde doventolken als op de andere tolken.

Ook hier lijkt een aanpassing van de tekst aangewezen.

De volgende wijziging wordt voorgesteld:

Art. 32, § 3, K.B. 23 maart 1998:

‘Een kandidaat die het Nederlands niet machtig is, mag het theoretisch examen afleggen, bijgestaan door een tolk voor de talen Frans, Duits of Engels die onder de beëdigde vertalers wordt gekozen door het examencentrum. Kandidaten met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende kandidaten, kunnen zich laten bijstaan door een beëdigd doventolk. De tolk wordt in alle gevallen door de kandidaat vergoed en mag geen betrekking uitoefenen in een erkende rijkschool of op welke wijze ook professioneel rijonderricht geven.’

Op dezelfde wijze kunnen de artikelen 39, § 8, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, 27, § 1, eerste lid en 27, § 2 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 worden aangepast.”

Hiermee kan worden ingestemd. Evenwel zal ook ten aanzien van de doventolk moeten worden bepaald door wie (het examencentrum of de kandidaat) de betrokkene wordt gekozen.

Vermits uit de nota aan de Vlaamse Regering blijkt dat voor het praktijkexamen de tolk wordt gekozen door de kandidaat, moet bovendien in het ontworpen artikel 39, § 8, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 (artikel 3 van het ontwerp) en in het ontworpen artikel 27, § 2, van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 (artikel 10, 2°, van het ontwerp) gewag worden gemaakt van de “door hem onder de beëdigde vertalers” gekozen tolk.

In het ontworpen artikel 27, § 2, van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 moet ten slotte worden gepreciseerd dat die regeling geldt voor de praktische examens.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

8.1. In het eerste lid van de aanhef wordt, naast de in opmerking 6 vermelde artikelen 23, § 1, 2° tot 4°, en 27 van de wegverkeerswet, eveneens verwezen naar artikel 23, § 1, 1°, § 2, 2°, en § 3, en naar artikel 26 van diezelfde wet. Vermits die bepalingen geen rechtsgrond bieden voor het ontworpen besluit, moeten die verwijzingen worden weggelaten.

8.2. In het zevende lid van de aanhef moet als volgt naar dit advies worden verwezen:

“Gelet op advies 59.890/VR van de Raad van State, gegeven op 30 september 2016, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;”.

Artikel 1

9. In artikel 1 van ontwerp moet worden gepreciseerd dat het te nemen besluit voorziet in de “*gedeeltelijke omzetting*” van richtlijn 2015/653/EU.

Artikel 4

10. Om nadere toelichting gevraagd voor welke bijkomende kosten een toeslag wordt gevraagd in het ontworpen artikel 63, § 1, eerste lid, 3°, c), van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, mede gelet op het feit dat de tolk door de kandidaat wordt vergoed, antwoordde de gemachtigde:

“Er wordt toeslag gevraagd omdat het gebruik van een tolk voor het examencentrum zorgt voor extra administratieve belasting en bijkomende kosten.

Vooreerst is er een examiner aanwezig gedurende het theorie-examen met tolk.

Daarenboven heeft het examencentrum extra administratie en bijgevolg ook extra kosten (nakijken, kopiëren of opzoeken en klasseren proces verbaal van beëdiging van de tolk, een computer apart reserveren, het boeken van een tolk, het examen registreren waarbij moet worden voorzien in opnamemateriaal, het bewaren van het opnamemateriaal, ...).

De situatie voor het afleggen van een theorie-examen met tolk en de bijhorende vergoeding wordt voor de categorieën AM, A1, A2, A, G en B afgestemd op de regeling die al jaren gangbaar is voor de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.

Ook voor deze categorieën voorziet het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, dat de kandidaat de tolk vergoedt en dat hij een toeslag van 75 euro betaalt aan het examencentrum (artikel 27, § 1, lid 1 en artikel 74ter, § 1, vierde punt van het KB van 04.05.2007).”

11. In het ontworpen artikel 63, § 1, derde en vierde lid, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 wordt in een indexering van de retributies voor de examens voorzien. Gevraagd naar de wijze van bekendmaking van de geïndexeerde bedragen, antwoordde de gemachtigde:

“Op dit ogenblik bestaan twee systemen van indexering voor de tarieven van de rijexamens.

Artikel 63 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs bepaalt voorziet een mogelijkheid voor de minister om de tarieven die in het K.B. zijn opgenomen aan te passen aan de index. Deze aanpassing zal pas in werking treden na publicatie in het Belgisch Staatsblad. Het betreft hier de examens voor het behalen van een rijbewijs voor de categorieën AM, A1, A2, A, B, B+E en G.

In verband met de examens voor het behalen van een rijbewijs of het getuigschrift van basiskwalificatie voor de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E is een automatische indexering voorzien in art. 74ter van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.

In het ontwerp BVR werd voor dit laatste systeem gekozen.

De regeling van de automatische indexering van de vergoedingen wordt voor de categorieën AM, A1, A2, A, G en B gelijkgeschakeld met de regeling die al jaren gangbaar is voor de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.

Het is belangrijk dat de burger wordt geïnformeerd over de tarieven alsook dat de examencentra geen tarieven vragen die niet correct zijn. Momenteel wordt hierin voorzien via de ISO – kwaliteitssysteem van de examencentra.

De examencentra zijn verplicht om in één document in hun ISO - kwaliteitssysteem alle tarieven voor de examens bedragen te registreren. Deze lijst wordt goedgekeurd door het departement en moet steeds uitgehangen worden aan de kassa van het examen centrum. Eveneens wordt deze lijst op de website van de instellingen kenbaar gemaakt.”

12. Aangezien in het ontworpen artikel 63, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 een nummering wordt ingevoerd, strekt het tot aanbeveling om in artikel 63, § 2, inleidende zin, van hetzelfde koninklijk besluit de verwijzing naar “§ 1” te vervangen door een verwijzing naar “§ 1, eerste lid, 4°”.

13. Om verwarring te voorkomen dient de vermelding van de bedragen in euro op een uniforme wijze te gebeuren. Het is gebruikelijk om de hele bedragen zonder komma of nullen te schrijven (men schrijve dus bijvoorbeeld “15 euro” in plaats van “15,00 euro”) en om de andere bedragen met twee decimalen na de komma te schrijven (men schrijve dus “37,50 euro” in plaats van “37,5 euro”).

Het tweede en het vijfde lid van het ontworpen artikel 63, § 1, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 dienen niet in te springen.

Artikel 5

14.1. In de inleidende zin van artikel 5 moet de zinsnede “, onder het opschrift ‘B wijze van beoordeling’,” worden ingevoegd tussen het woord “wordt” en de woorden “het onderdeel”.

14.2. Luidens artikel 1, 1°, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 moet voor de toepassing van dit besluit onder de term “wet” de wegverkeerswet te worden verstaan. Bijgevolg moeten op het einde van het ontworpen onderdeel II de woorden “wet betreffende de politie over het wegverkeer” worden vervangen door het woord “wet”.

Artikel 6

15. In het ontworpen onderdeel VI van bijlage 5 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 (artikel 6, 4°, van het ontwerp) moet in de inleidende zin van paragraaf B.1 het woord “uitgezonderd” worden vervangen door de woorden “uitgezonderd voor” en moet in punt 1° van paragraaf B.2 het schuine streepje “/” telkens worden vervangen door het woord “en”.

Artikel 7

16. In artikel 7, 5°, van het ontwerp moet de zinsnede “punt XI” worden vervangen door de zinsnede “punt XII”.

Artikel 11

17.1. Om in overeenstemming te zijn met de bedoeling van de steller van het ontwerp moet artikel 11 als volgt luiden:

“Artikel 7 treedt in werking op 1 januari 2017 en de artikelen 4 tot 6 treden in werking op 1 juni 2017”.

17.2. In het opschrift boven artikel 11 schrijve men “Hoofdstuk 5” in plaats van “Hoofdstuk 4”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Pierre LIÉNARDY